

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Égész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A szüret.

Van egy csodaszép költeményünk, a mi aggastyán Lévaink írta, mely a mostani napokban igen aktuális. „Szüreti szint ölte két kis hugom ajka“, mondja a költő és ez így lesz, valamедig Noe apánk megcsufítója, a bor szőlőgerezden érik.

Volt idő, még pedig nem is oly régen, midőn már a vegyi tudomány szüretelt sötét pincékben, amikor virágzó iparág volt a borhamisítás. De ezt szerencsére tárgyalanná tette az idő.

Ma megint ott tartunk, hogy ámbár kevesebb a szőlővel beültetett terület Magyarországon, mint a filloxa előtt, mégis a modern termelés következtében sokkal több borunk terem most, mint a filloxa pusztítás előtt.

A hivatalos és magánjelentések szerint egyrészt a tavaszi fagy, másrészt a szőlőmoly nagy pusztítása miatt lényegesen kevesebb lesz a bortermés, mint tavaly, amelyről öreg szőlőgazdák azt mondták, hogy a boszniai okkupáció óta nem emlékeznek hasonló

nagy termésre. Megegyeznek a tudósok abban, hogy ha mennyiségre kevesebb lesz is a bor, minőségre lényegesen jobb lesz.

Ami bennünket a szüretelés alkalmából a kérdéssel való foglalkozásra bír, az az, hogy föl hívjuk az érdekelt gazdákat azoknak az okszerű szüreteknek megtekintésére, melyek hazánk minden valamirevalóbb borvidékén ez időtájt rendeztetnek.

Ugy látjuk, hogy a szőlőtermelés terén még a kisgazdák is sokat tanultak az utolsó évtizedben. Az újabb termelési fogásokkal kisebb-nagyobb mértékben gyakran találkozunk még a kis, törpe szőlőgazdaságokban is. A haladást az ósdi szüretelés terén várjuk.

A modern technika a szüretelés terén az utóbbi években igen sok jól felhasználható eszközt nyújt a gazda kezébe és nagyon jól teszi a földművelésügyi miniszterium, midőn e tekintetben a tanítás legközvetlenebb tényezőjével, a szemléltetéssel akarja a kis-termelőket haladásra bírni. Megszűnt

az az idő, amikor ósdi módon szüreteltek és igen gyakran szüretelés közben „kereszteltek“ is, mert hiszen a modern eszközök ezt a kis csalafintaságot ma már nyomban konstatálják és a gazda annak teszi ki magát, hogy amit az Isten adott neki, azt ő mesterséges módon elértékelteleníti.

A helyes okszerű szüretelés módjainak eltanítására az a néhány vidéki minta-szüret, amelyekből, fájdalom, a mi vidékünknek nem jutott, még nem elég arra, hogy rövid időn belül azok az ismeretek elterjedjenek valamennyi borvidéken, hanem szükséges ambulans tanítókat szétküldeni az országba nemcsak a szüretelés alkalmára, hanem a pincegazdasági ismeretek leg-
elemibb részének megtanítására is.

Sajnos, a magyar borgazdaság minden esztendőben válságosabb helyzetbe jut. Még nem minden felújított szőlő nyújt teljes termést és már is felhangzik a termelők panaszszava, hogy igen nagy eladatlan borkészlet hiába vár vevőre. Minden esztendőben égetőbben fog a baj mutatkozni.

Blériot röpült.

A gyönyörű görög rege Daidalosza, ki viaszszárnyakon repülve szabadult fogságából, a mese ködéből a valóság teljes világosságába lépett. Az antik kor képzelme megelevenedett, az emberiség ezeréves vágya beteljesedett. Az ember már nemcsak a regében, nemcsak képzeletben, hanem valósággal repül. Én láttam a repülő embert, láttam nem lelki, hanem testi szememmel és boldog vagyok, hogy láttam. Leirhatatlan az az érzés, mely az emberi ész e csodás diadalának láttára elfogott. Amint a gépszárny felemelte az embert a földről, a visszafojtott lélekzattól egyszerre megdagadt a szívem s mennél jobban emelkedett fel a levegőbe a szárnyas ember, annál jobban dagad szinte a megpattanásig. Egy önkénytelen, egy hatalmas éljen-kitörés megmentett a katasztrófától. E megkönnyebbülés után pedig eltelt végtelen gyönyörűséggel és boldogsággal, mely akkor sem szállt el belőle, mikor az álomszerű látvány véget ért, sőt mikor a tribün tetejéről végig hordoztam tekintetem a tenger-népségen, melyet a repülés a rákosi mezőre vonzott, mintha még fokozódott is volna. Ahol százezrek meg százezrek ünnepelek az emberi tudomány legújabb diadalát, ott nincs mit

attól tartani, hogy a haladás utja megszakad. Erről tett e napon székesfővárosunk közönsége kor-, nem- és osztálykülönbség nélkül tiszteletreméltó nagy tanúságot.

A felszállás $\frac{1}{4}$ 3-ra volt kitérve a hirdetésekben, holott tényleg csak négy órakor kezdődött. Mily okos előrelátás volt előbbre jelezni a látványosságot, megmutatták a következményeket. Azok jártak legjobban, akik tizenkettőkor, félegykor vagy legfeljebb egykor indultak utnak. Azok minden tolongás nélkül jutottak el a helyükhöz s kényelmesen megtekintették a gépesarnokban az aeroplánt is. A gép meglep egyszerűségével. Az alsó része tricycle, melynek hátsó egyes kereke egy pár méternyi távolságra esik a két első kerekétől. A tricycle arra való, hogy még a földön megkapja a felemelkedéshez szükséges kezdő sebességet, a nekilendülést. A közép-rész az Anziani-motor a kétlapu esavarral, mely százhuszonnégy forgást végez percenkint, mögötte a repülőmester ülőhelye. A teteje két kifeszített hatalmas merev szárny, mely neki feszül a levegőnek s e neki feszüléssel eszközli a csavarral előrehajtott gép felemelkedését.

Két óra tájban már annyira megtorlódtak a villamosok, bérkocsik, magánfogatok

és gépkocsik, hogy csak hosszú állongásokkal lépésben juthattak előre. Ez volt az oka, hogy a hirdetésen jelzett időben a félkörben felállított tizenegy tribün még tele volt üres foltokkal és hogy még egy órával később is egyre sűrűn omlott kifelé a közönség. Legutoljára teltek meg a páholyok. Félnégy órakor, mikor Blériot érkezett a feleségével, köröskörül kinőtt a rengeteg embererdő. Félmillió ember lehetett künn, ha nem több.

A Blériot pár után néhány perccel jött meg József főherceg a családjával. A főhercegnek és családjának bemutatták az érdekes házaspárt s a királyi fenség Blériot vezetése mellett megtekintette a gépesarnokban a repülőgépet is. Ez egész idő alatt a tribünök közönségének messzelátó esővei mind a gépesarnok felé szegeződtek. A hosszú várakozásban már-már kifáradt közönség türelmetlenkedni kezdett, mikor a gépesarnok mellett felállított árboera felhúzták a fehér zászlót. Az pedig további türelemre intett, mert tulajdonoson erős szelet jelzett. A mester hosszan nézte a zászló erős lengését s legkisebb jelét sem mutatta felszállni akarásának.

Végre négy óra után esendenedett a levegő s a fehér zászló helyett felhúzták a fehér-pirosat annak jeléül, hogy mindjárt

Ugy tudjuk, hogy az államkormányzat már évek óta napirendre szeretné tűzni a borértékesítés kérdését, de az a mai zürzavaros politikai helyzetben egyhamar aligha kerül napfényre és a szőlősgazdáknak még arra is sokáig kell várniok, hogy az annyira nehezményezett városi boritaladó alól mentesíttessék termelésük. Éppen ebben a súlyos helyzetben tartjuk felette szükségesnek a pincegazdasági ismeretek intenzív terjesztését és éppen ezért ismételjük meg azt az óhajunkat, hogy a pincegazdasági ismeretek terjesztése terén mélyebb nyomot vágó munkára vállalkozzék a kormányzat, mely valóban korszakos munkásságot teljesített, midőn egy teljesen elpusztult és egykor milliókat hozott termelési ágat sikerült nemcsak régi virágzása fokára emelni, hanem azt túl is haladni.

Értjük a szőlő rekonstrukcióját, mellyel elpusztult területek váltak újra dusan termővé és a gazdaságilag elernyedtt, reményevesztett nép kezd újra a népjólét fokára lépni. Nagyon hálátlan lenne az, aki két évtizedes szívós munkásság előtt kalapot nem emelne.

A mostani szüretelés idején még a községi előljáróságához volna egy kérésünk. Az új bortörvény igen mélyreható és súlyos következményekkel járó rendelkezéseket tartalmaz, amelyekről a tájékozatlan kistermelőket feltétlenül fel kell világosítani és ezt biztonnyal megteszi minden érdekelt község előljárósága, melynek ép szociális érzeke van a szegény lakosság létérdekei iránt.

repülni fog. A mester átöltözött talpig kék vászonba s fejére huzta fültakarókkal ellátott gypaju-sapkáját. Segédjei kivonták a csarnokból a repülőgépet a szabad gyepre. A meszelátók ezrei meg ezrei fordultak a gép s a mester felé mohó kíváncsisággal. Még néhány pere telt el azonban, míg a fehérpiros zászló helyébe felhúzták a pirosat. Ez volt a repülés jele.

Az embererdő fejkoronája előrehajolt. A lélekzet is elállott. A mester felszáll a szárnyas gépre. Egyik segédje egynéhányszor megforgatja a csavart. Amint a csavar berregve nekiperdül sebes körforgásának, hátulról még egy tolás, s a szárnyas alkotmány egyszerre elkezd futni a földön, majd hátsó kereke felemelkedik s néhány méternyi futás után a két első kerék is megválnak a földtől.

Százezrek ajka orkászzerű éljenzéssel fogadja a levegőbe mind magasabba emelkedő repülő embert, Blériot mestert. Majd a csodálkozás, az elragadtatás elemi kitérésivel kíséri biztos szárnyalását mintegy tíz méternyi magasságban. Tizenkét percig volt fenn a levegőben s vagy hat-hét kört repült meg. Amint messziről közeledett az ember felé, úgy tetszett, mintha egy óriási sas szelné kifeszített mozdulatlan szárnyaival a

A magyar farmer sorsa Amerikában.

Irtta: **Somsich Gyula.**

Hovatovább igazoltnak látszik azoknak a véleménye, akik megjövendölték, hogy Amerika maga fogja utját állani a kivándorlásnak, ha már nem lesz szüksége az ó-hazából kivándorló munkáskezre.

Azok a törvények, melyek az Egyesült Államokba való bevándorlást megnehezítik, részben máris igazolják ezt a véleményt, de nem a maga egészében. Kanadában ugyanis s a nyugati államokban még mindig vannak olyan uratlan területek, melyekre csábitják a kivándorlókat, különösen a mi magyarjainkat, hogy velük kapartassák ki a gesztenyét a tűzből, illetve, hogy velük tétessék művelhetővé a mocsaras, őserdő területeket. Hogy milyen sors vár azokra a magyarokra, akik felülnek a nagyhangu ígéreteknek és az ügynökök nyomtatványainak, arra világot vethetnek az alábbiak.

A földet kereső magyar ember készpénzen veszi meg a földterületet, vagy robotban ledolgozhatja annak árát. Egy „acre“-ért, ami kitesz körülbelül 4000 négyszög métert, tehát valamivel kevesebbet, mint 1 magyar hold, fizet 5 dollártól 10 dollárig, — de sokszor ingyen is kapja. Mit vásárolt ezért? Egy rossz, elkoresosodott erdőt, mert a legtöbb erdő tőhajtás, mivel rendszerint minden pár esztendőben egész erdőterületek leégnek vagy a vasuti gőzös szikráitól, vagy az emberek gondatlansága következtében; — áthatolhatatlan tükés bozót, vagy le nem csapolt mocsaras területet őserdővel. A parcellázó vállalat azt mondja: tessék itt van szerszám, dinamit; szállítok olesó élelmiszert, itt irtsátok ki az erdőt, — a fának egy részét megtarthatjátok házépítésre, — irtsátok ki a bokrokat, robbantsátok fel a tuskókat, gyűjtsátok fel a gázt, csapoljátok le a mocsarat, olyan termést ad nektek az ősföld, amilyenről hirdetéseinkben olvashattok.

Erre szegény hazánkiai, akik olyan alföldi földfelét vártak, már hosszú arcot csinálnak, de mivel már eddig eljöttek, belemennek ebbe a váratlan erőmegfeszítésbe is.

levegő-egyet. Egyszerre csak fokozatosan ereszkedik alább-alább, előbb két első kereke, majd hátsó egyes kereke is földet ér s néhány métert a földön fut tovább. A segédek előszaladnak s megállítják. E pillanatban az állóhely embertömege előre özönlik feltartóztatlanul, s egetverő éljenzéssel fogja közre a gépet is, a mestert is. A mestert majd hogy vállára nem emelte, csak a lovasrendőrök mentették meg e megtiszteltetéstől.

Blériot még kétszer szállott fel. Második felszállásakor, mely 9 percig tartott, alábukásokat és felemelkedéseket mutatott be. Harmadik felszállása volt a legrövidebb s ekkor repült legmagasabban. Mintegy 60—70 méter magasságig emelkedett fel s a tribünök fölött szállt el mindenütt viharos éljenzések között.

A látványnak vége. De a hatása mindnyájunk szívében, akik láttuk, soha el nem muló nyomokat hagyott. E boldogító hatás alatt nyugodtan várjuk, míg kijuthattunk a térről, ugyancsak csodálatos béketürettel szenvedtük el az órahosszat tartó visszako-csízás, vagy visszagyaloglás minden fáradalmát és a rákosi port, mely szürkére hintette be az embert s ellepte torkunkat és tüdőnk.

Rácz Soma.

A földterületek nagysága, melyet egy ilyen bevándorlott farmernak vennie kell, szinte meg van állapítva. Ez rendszerint 20—30 „acre“-re tehető. Többnyire szerződésileg kötelezi magát az illető, hogy az egész területet fogja bizonyos időn belül munkálhatóvá tenni. Pár havi munka után tudja csak meg saját tapasztalatából, hogy az egész területet nem képes egyedül megmivelni, de kénytelen azért az egész általa vett 20—30 acres nagyságu területet irtani vagy lecsapolni anélkül, hogy ebből az egész területből hasznot is húzhatna. Ha nem akar többet művelhetővé tenni, mint amennyit rendszeren maga meg is tud mivelni, egyszerűen hivatkozván a szerződésre, kidobják birtokából és odaveszett a pénze is, a nehéz munka gyümölcse is. De legtöbb esetben az egész földterületet munkálhatóvá teszik honfitársaink és csak a kis birtok egy részét mivelik.

Tény az, hogy az ősföld mesés bő termést ad, gyümölcs (eper) takarmány, zöldség, ezen sorrendben egymásután is megnő egy évben a nedves, meleg éghajlat alatt, mert ezek a földek Észak-Afrika magasságában fekszenek.

Tehát tényleg van bő termés, kitünő föld, de amire nem gondoltak, vagy amit nem hittek könnyelmű kivándorlóink, az két dolog, ami ezt a kedvező körülményt és az egész Amerikába való kivándorlást megrontja.

Először is nem képesek jól értékesíteni a sok terményt, mert sem megbízható emberük nincs, ki értékesítené a sokszor ezer kilométernyire fekvő piacon termékeiket, sem maguk nem utazhatnak mindig áruikkal oly óriási távolságra, mert az utiköltség, a nyelvi és üzleti ismeretek hiánya lehetetlenné teszi. Így ki vannak szolgáltatva amerikai ügynököknek, kik szegény magyar farmereinket mindenféleképpen becsapják, elhitetvén velük, hogy árujuk utközben megromlott (pedig kitünően berendezett vasuti koesi áll az ilyen termények szállítására készen) vagy hogy oly sok áru érkezett a piacra egyszerre, hogy az ő szállítványukat nem lehetett eladni, vagy elrothadt. Így aztán az ilyen és számtalan más amerikai fortély miatt a valódi haszonnak egy negyede, vagy egy ötöde jut csak a termelő kezébe.

Másodszor a nedves, forró, lázas éghajlat pár év alatt holtbiztosan tönkre teszi szegény kivándorlóinkat úgy, hogyha ezen időn belül haza is tér, egész ember többé soha sem lesz. Ott nem az a száraz forróság van, mint nálunk nyáron, aratás idején, hanem gőzfürdőhöz hasonló, páratelt, nedves meleg, mely nyomasztólag hat tüdőre, szívre egyaránt, a vért az ember fejébe hajtja és elveszi lélekzetét.

Az amerikai négeren kívül senki sem képes ilyen éghajlatban egészsége és élete kockáztatása nélkül erősebb munkát végezni és ez is oka, hogy miért csábitják a kivándorlókat arra a vidékre.

Ne higgye senki, hogy a körmönfont amerikai oly együgyű volna és nem tartaná meg magának a jó termőföldet, ha abból az ember jó hasznot tudna húzni. Annak nyitva van a szemé, tud számítani, előre látja, hogy hiába termel, mert eladni nem tud, hiába dolgozik, mert pár év alatt vége van erejének, egészségének.

Jó lesz az a föld az idegen bevándorlóknak, talán azok nem pusztulnak bele, és ha bele is pusztulnak, ők nem bánják!

H I R E K.

Temetnek.

Dolgozott.

Egyszer dalos ajkán

Elnémult a nóta.

Véres húsrongyokat

Evelt a gép róla.

Temetnek.

Négy mosolygó poronty

S a zokogó anya.

Nem lesz már ezután

Ki kenyeret adna.

Temetnek.

Bajtársi keserűn

Fáradtan lépkednek.

Holnap tán — úgy lehet —

Közülök temetnek.

Temetnek.

Lomhán kullog köztük

Az elhízott gazda.

Temetésre adott

Fillérét siratja.

Schmidt L. József.

Kinevezés. A belügyminiszter a magyarkanizsai anyakönyvi kerületbe Laczkovits Károly városi főjegyzőt anyakönyvvezetővé nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Stander Ernő okleveles tanítót a csantavéri állami elemi iskolához rendes tanítónak kinevezte.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Tomcsányi Aladárné szül. Zsámbokréthy Jolán okleveles óvónőt a zombori IV. sz. ovodához óvónővé kinevezte.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Hoffmann Margit okleveles óvónőt a petrőci, Menhardtné Ambrózy Etelkát a tiszakálmánfalvai állami ovodához óvónővé kinevezte.

Kinevezés. Az érseki hatóság Bittermann József helyére szabadkai hitoktatónak Mészáros Béla zombori róm. kath. káplánt nevezte ki.

Kinevezés. A szabadkai kir. törvényszék elnöke a topolyai kir. járásbírósnál megüresedett díjnoki állásra Major István topolyai kir. közjegyzői irnokot nevezte ki.

Athelyezés. A közoktatásügyi miniszter Hótay Ferenc csantavéri állami elemi iskolai tanítót a szászkabányai állami elemi iskolához áthelyezte.

Adomány. Fernbach Péter országgyűlési képviselő 1000 koronát adományozott a Zomborban felállítandó Rákóczi-szobor javára.

Hivatalvizsgálat. A mélykúti árvapénztár kezelését folyó hó 13-án vizsgálta meg Scultéy Ferenc árvaszéki elnök és Raáb Béla pénzügyi tanácsos, főszámvevő, mely alkalommal a tapasztalt rend és pontosság felett Alföldy Géza jegyzőnek, mint árvapénztári ellenőrnek dícséretét fejezte ki.

Adomány. Id. gróf Zichy Nep. János és neje szül. Kray Irma bárónő topolyai nagybirtokosok, a Zomborban felállítandó Rákóczi-szobor alapja javára 100 koronát adományoztak. — Vajha minél többen követnék példáját a nemes főúri parnak s lehetővé tennék a szoborbizottságnak, hogy a nagy szabadsághős érbeöntött alakját minél előbb felállithassák.

Hivatalvizsgálat. Leinveber György szolgabíró vezetése alatt és Dickmann Ferenc járási számvevő közreműködésével a minap Bácsban hivatalvizsgálat volt, amelynek eredményéhez képest a vizsgálat vezetője a legteljesebb elismerését fejezte ki a község kiváló érdemű jegyzőjének, Tripolszky Bélának, valamint a kezelő- és segéd személyzetnek a tapasztalt lelkiismeretes és pontos működésükért.

Gyűlés. A Voltair-egyesület folyó évi október hó 19-én este 9 órakor a Vadászúrt kávéház külön helyiségében ülést tart.

Látamozott alapszabályok. A belügyminiszter a hercegszántói iparoskör és a sztapári olvasóköri alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Vármegyénk alispánja a tüdőbetegekért. Nagyon szép, nagyon meleg az a rendelet, melyet vármegyénk alispánja a halottak napján „Csak egy virágszálat!” jelige alatt meginduló gyűjtés érdekében kiadott. Azt hisszük, hogy minden szívből visszhangot fog kelteni és a József kir. herceg Szanatorium Egyesület gyűjtőskájába vármegyénk nemeslelkű hölgyei sok-sok irgalomfillért fognak gyűjteni. De hiszen minden fillérre szükség is van. Félmillió tüdőbeteg ember jár-kezel az országban a tüdőbetegség csiráival, terjeszti a bajt és sóvárogva esdekel mellette, hogy adjuk vissza legdrágább kincsét, egészségét. Kinek szíve ne indulna meg, mikor ilyen nagy nemzeti csapás ellen való az az egy virágszál, amit a szeretet koszorujából a tüdőbetegeknek kérnek.

Hangverseny. A zombori kaszinó-egyesületi dalárda folyó évi november 6-án Gaál Ferenc elhunyt nagy zene- és dalköltőnek a szabadkai temetőben felállítani szándékolt síremlékének alapjára hangversenyt rendez. Dalárdánk az elhunyt költő szerzeményeinek legremekbijeit mutatja be. A hangversenyen való közreműködésre sikerült a dalárdának eddigelé megnyernie Csavojácz Paula zongoraművésznőt, Csavojácz János hegedűművészt, ezeken kívül amatőrjeink legjelesebbjeit Blumenthal Károlyt, dr. Németh Arturt, dr. Kanyó Gyulát, Sippert Olgát és akiknek szerepléséhez, ha hozzávesszük még dalárdánk művészi szép énekét, bátran állithatjuk, hogy ily magas színvonalon álló műsorban nem gyönyörködhetünk. Közönségünkön mulik, hogy az erkölcsi eredmény mellett dalárdánk anyagiakban is képes legyen a dal művészi költésében eddig még utol nem ért elhunyt zeneszerzőnek síremlékéhez a megfelelő összeggel hozzájárulni. A részletes műsort legközelebb ismertetjük.

Alapszabályjövahagyás. A m. kir. belügyminiszter a zentai felsőhegyi független polgárok és a hercegszántói iparoskör alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Védőegyesületi ülés. A zombori Magyar Védőegyesület folyó évi október hó 17-én választmányi ülést tartott Vértesi Károly elnöklete alatt. A választmány Jovánovits Leona leányosztályi elnökő indítványára egyhangulag elhatározta, hogy két szorgalmas, szegény leánynak a női ipariskolában varrás és himzésben való kioktatására 100 koronát fordít a leányosztály által rendezett előadások jövedelméből. Ugyancsak elhatározta a választmány, hogy az egyesület címének megváltoztatása tárgyában az anyaegyesületnél tett indítványát kinyomatja és pártolás végett a testvéregyesületeknek megküldi.

A megyei tisztviselők státuszrendezése. A belügyminiszteriumban a nyár folyamán teljesen elkészült a vármegyei tisztviselők státuszrendezéséről szóló törvényjavaslat. A javaslat a vármegyei tisztviselők országos egyesületének törvényjavaslat-tervezetét főbb elveiben magáévá tette és azon az alapon épült föl, hogy a vármegyei tisztviselők az igazságügyi tisztviselőkkel egyenlősítsenek. A mostani politikai viszonyok következtében egyelőre nincsen kilátás arra, hogy a javaslat törvényerőre emelkedjék, hiszen még a városi tisztviselők fizetésrendezése is halasztást szenved, már pedig addig a megyei tisztviselők státuszrendezéséről szó sem lehet, míg a városi tisztviselők helyzetén nem segítenek. Ennek most minden más kérdést meg kell előznie, ha csak azt nem akarják, hogy a városi tisztviselők végső elkeseredésükben rendkívüli eszközökhöz folyamodjanak.

Halálozás. Schumacher Frigyes folyó hó 16-án életének 71-ik, boldog házasságának 31-ik évében Baján meghalt. Temetése vasárnap délután nagy részvét mellett ment végbe.

Urihölgyek szabászati tanfolyama. A zombori női ipariskola vezetősége több oldalról jött felszólításnak engedve, elhatározta, hogy ez évben uriaszonyok s leányok részére szabászati tanfolyamot rendez. A tanfolyamon szakszerűleg lesz a szabászat minden ága oktatva, de célszerűség szempontjából egybe lesz kötve gyakorlati oktatással (varrással) is. Így uri hölgyeinknek alkalmuk nyílik ezen igazán célszerű s szükséges dolgot elsajátítani anélkül, hogy kénytelenítve lennének valamely felsőruha varrási szalont látogatni. A vezetőség a tanórákat is úgy osztotta be, hogy a hölgyek miatta se házi, se társadalmi kötelezettségeikben háborgatva ne legyenek. A tanfolyam október hó vége felé kezdődik s 10 hétig tart. Hetenként három nap: hétfőn, szerdán s pénteken d. u. 3-5 óráig. (A tantermek villanyvilágításra vannak berendezve.) Beiratkozási díj 3 kor., tandíj 30 kor. Beiratkozni lehet mindennap délelőtt a nőipariskolában, Zrinyi-utca.

Elemi népiskolák államosítása. Veprőd községben mozgalom indult meg az elemi népiskolák államosítása iránt; a terv a lakosság közt élénk visszhangra talált és kivitele, minden ellenkező izgatás dacára, biztosítottak tekinthető.

Börgyár Magyarkanizsán. Magyarkanizsán börgyár részvénytársulat van alakulóban. A város maga is részt vesz ebből. A gyár prosperálását biztosandó, 10 kát. hold földet és 23 évi adómentességet szavazott meg számára. Azonkívül 25.000 kor. értékű részvényt is jegyzett.

Miniszterek az élelmiszer-uzsora ellen. Félreértések megelőzésére sietünk előrebecsajítani, hogy nem a gazdasági megerősödésért küzdő magyar kormány tagjairól van szó, hanem az osztrák miniszterekről. Ausztriában a tej literje október elsejétől 2 fillérrel megdrágult. Erre felzúdult az élelmiszerek indokolatlan drágulása folytán különben is elesigázott bécsi publikum és a felháborodás rögtön akcióba léptette az osztrák kormányt. Három miniszter: a földmivélségi, kereskedelmi és iparügyi miniszterek külön bizottságba tömörültek és először is elhatározták, hogy nem anélkül, másodsor pedig hoztak egy sereg erélyes, okos rendszabályt az élelmiszer-uzsora megzabolására. Felszabadítják a vámkorlátokat, hogy olcsó buza jöjjön az országba. Állami segítséggel előmozdítják a takarmánytermelést. Decentralizálják a bécsi vásárcsarnokot és végső esetben szigorúan megállapítják a hus-és kenyérárakat. — Csak ennyi az egész és fogadni mernék: pár hét múlva nyoma se lesz Bécsben az élelmiszer-drágaságnak. Hát nálunk? Évek óta beláthatlan láncolata szakad nyakunkba a sok élelmiszer-szűfnek. És mivel védekezünk ellene? Panasszal, siránkozással, vagy legjobb esetben is — anékezzéssel. És marad minden a régiiben. A fogyasztók soványodnak és szegényednek, az uzsorások hiznak és gazdagodnak.

A kutszináló balesete. Dávodról írják: Alföldi József dávodi kuttisztító elvállalta, hogy özv. Szloboda Jánosné kutját kitisztítja. A kutbaszállás előtt nem vizsgálta meg a kerek kut forgó hengerét, melyhez a kutbaszálló a leszállásra használandó vödört kötötte, a forgó henger nem volt megakasztható s midőn a kutszináló az öt mélybe szállító vödörbe szállott, a forgó henger megszaladt s a kutmester a kut mélyébe zuhant s jobb lábát súlyosan felhasította a vödör vasas kávéja. A sérültet a bajai közpórházba szállították.

Egy csaló letartóztatása. A kulai csendőrség letartóztatta Krausz Manó ügynököt, ki Vajda Mór alnévvel ékes levélpapíron negyvenkét délvidéki kereskedőtől fát, fűszerárut és más dolgokat rendelt, ezeket átvette és nyomban eladta, mikor pedig tizennégy nap múlva fizetnie kellett, a hitelezők nem találták meg. Legutóbb Deutsch Sándor szabadkai kereskedőt károsította meg, kinek feljelentésére Krauszt letartóztatták. Az eddigi vizsgálat szerint Krausz tizenhatezer korona kárt okozott a kereskedőknek. A vizsgálat folyamatban van.

Parcellázott birtok. Szabadka város Razloitse nevű birtokát, amely Szeged-Átokházig terül el, parcelláztatta s a földet árverés útján holdanként 460—1760 koronáért adta el. Az eladás az egységárat 673 koronába számítva, 96,234 koronát jövedelmezett a városnak.

Elmebetegok ápolása családknál. A belügyminiszter leiratot intézett Baja városhoz, melyben tudatja, hogy Baját a délmagyarországi családi ápolási telep központjává kívánja fejleszteni és elrendeli, hogy a városi kórház elmebeteg-osztályának 300 beteget tévő létszámából a csendes betegek közül harminc, egy korona ápolási díj ellenében, mezőgazdasági vagy ipari foglalkozáshoz beosztva, családknál helyezendő el. Ezt a metódust külföldön már több helyen követik és igen jól bevált. Így például Belgiumban van egy város, amelynek lakói kizárólag ebből élnek.

A fiatal rabló. Mrekva János madarasi 16 éves csavargó apró lopásokból tengődött. A legutóbbi héten tíz helyen tört be és lopott el kisebb értékű dolgokat. Leginkább a ruhaneműeket lopkodta, de különös szeretettel rakta zsebre a revolvereket. Csak este tünt fel a faluban, napközben a határban csavargott. Egy csendőrijárőr végre a napokban letartóztatta, akinél valóságos fegyvergyűteményt találtak. Őt különböző pisztolya volt a csavargónak, akinek az volt a célja, hogy több hasonló társával egy rablóbandát szervezzon. A fiatal bűnöst gyermekmenhelyen helyezik el.

Egy kis fiu szerencsétlensége. Rácz Verona baracska lakos 5 esztendő József nevű fia, amíg az anyja az udvaron munkáját végezte, megszökött hazuról és kiment játszani a csatorna partjára. Itt valószínűleg megesuszott és belezuhant a vízbe. A megrémült anya már csak fiacskája holttemére borulhatott.

Szerencsétlenség. Folyó hó 15-én délután 1 óra tájban Bencsik István topolyai lakos részegen hazafelé ballagott, amint a főútcán Baesa házána haladt, megtántorodott s a ház előtt levő körülbelül 3 méter mély árokba bukott. A szerencsétlen embernek nyakesigolyája eltört s pár perc alatt meghalt.

A darázsról. A legtöbb ember úgy képzei, hogy haszontalanabb állat alig mozgathat már a nap alatt, mint a darázs. Falánksága határtalan, ezt csak a merészsége mulja még felül s az embert egyszerűen kétségbeeszt azzal a rendkívül fejlett tehetőségével, amellyel ki tudja szimatolni, hol a legszebb, legízesebb gyümölcs, amelyet kifur, tönkretesz. És mégis az újabb megfigyelések kiderítették, hogy a darázs hasznos munkájával talán kiengesztelhet azokért a károkért, amelyeket a gyümölcsösben okoz. Mert a darázs nagy rovarpusztító; nem saját maga eszi a rovar, hanem a pondróját ezzel eteti és pedig nem kis adagokban. Amikor azután a pondróból kikel a darázs, ez már nem husevő, hanem gyümölcsnedvekből él, pondró korában azonban oly sok rovar emészt el, hogy az embertől még talán kiméletet is érdemel. A darázzsal tehát éppen úgy vagyunk, mint a verébbel. Máskülönb a darázsak rendszeren csak egy körtét kezdenek ki, erre járnak addig, amíg tart benne, marad tehát a kert tulajdonosának elég. Egyébiránt pedig a darázs igen könnyen ártalmatlanná tehető. A kített darázsfogó üvegekben száz és száz gyülemlik össze s éri biztos halálát. Ha darázlészetre bukkan valaki, égesse föl. Ezt azonban az esti homályban óvatosan és gyorsan kell megeselekedni. Mert ha a darázsak észreveszik magukat, igen vakmerően védekeznek.

Az őszi ültetés. Csodálatos, hogy a legtöbb ember milyen szívósan ragaszkodik a szokásokhoz. Szakemberek magyarázzák, hogy a fákat, cserjéket és rózsabokrokat legjobb őszzel elültetni s majdnem mindenütt tavasszal végzik ezt a munkát. Ha

a természet őszzel pihenésre tér s a fák és cserjék nedvkeringése megszűnik, megkezdődhetik az át- és elültetés ideje. Azok a fák és bokrok, amelyeket ebben az időben ültetnek el, sokkal jobban vernek gyökeret és életerejük sokkal nagyobb, mint azoké, amelyeket tavasszal ültetnek el. A nedvkeringés ugyanis már januárban ismét megindul s a nap melege új életre kelti a vegetációt. Az ujonan elültetett fa vagy cserje most zavartalanul kezdheti meg életműködését. Ha az ültetést tavaszra hagyják, amikor már minden fa és bokor hajt és rügyezik, akkor a nedvkeringést mesterségesen visszazoritják s az életműködést hosszabb időre megzavarják. Ezzel nemcsak gyöngítik a növényt, hanem életrevalóságát is csökkentik. Mindenki tapasztalhatja, aki érdeklődik a kertészet iránt, hogy az őszzel ültetett fa és bokor tavasz ebredtével erőteljes rügyezésbe kezd, míg a tavaszkor elültetett fa vagy cserje sokszor május végéig is sinylődik s csak lassan, fokozatosan tud életre kelni, a legtöbbször azonban végképpen elpusztul.

Földrengésjelző-készülék. A legutóbbi nagy földrengések ismételtelen felszínre vetették azt a problémát, nem lehetne-e valamilyen uton-módon olyan készüléket konstruálni, amely előre jelzi a földrengést. Egy párisi mechanikus, úgy látszik, sikeresen megoldotta a feladatot. Az ő földrengésjelző-készüléke egy egészen egyszerű szeizmográf: egy rézgolyó, amely vékony rézdróton függ. A rézdrót egy rézlemezre van erősítve, amelyik egy villamos csengőgyűléssel van összekötve. A legkisebb földrengés rezgésbe hozza a rézgolyót, a rézdrót vibráló mozgást végez és ez a vibrálás a maga részéről áramot indít, amely a villamos csengőt megszólaltatja. Mivel a legtöbb földrengést gyengébb lökések szokták megelőzni, az ujonnan feltalált készülék még idejekorán figyelmezteti a lakosságot egy esetleg bekövetkező katasztrófára.

A pezsgő történetéből. A történetírók felemlítik, hogy a pezsgőbor csak a XI. században kezdett ismeretessé válni. Akkor II. Orbán ült a pápai széken, akinek az asztaláról a pezsgő sohasem hiányzott és aki a bibornokokkal is megkedveltette ezt a nemes italt. Megjegyzendő, hogy a pezsgő akkor még nem habzott úgy, mint most. A mai értelemben vett pezsgő készitési módját 1714-ben találták fel. Állítólag don Perichon bencésrendi szerzetest illeti a feltalálás dicősége, aki Hautvilliersban a monaszteriumban főpohárnok volt. Szerinte a pezsgő akkor válik habzóvá, ha a szüret után azonnal palackba zárják és körülbelül a következő év májusáig így hagyják. A később palackba zárt bor nem habzik. Voltaíra is nagyon szerette a pezsgőt és gróf Artagnan, aki szintén barátja volt a jó italnak, emlékirataiban pezsgőzéseiről szólva azt írja, hogy senkiről sem beszéltek annyit az emberek, mint Perichonról, a pezsgő feltalálójáról.

A gyász az ókorban. Néhány évszázad óta a fekete szín jelképezi a gyászt. Régente más színeket is használtak a gyász kifejezésére, amint ezt egy-két keleti népnél még ma is tapasztalhatjuk. Így a kínaiaknál a sárga, a szíamiaknál a fehér, a törököknél pedig türkiszkek és ibolya a gyász színe, míg az egyiptomiak az ókorban sárga vagy szürke ruhát öltöttek, ha valamelyik hozzátartozójuk meghalt. A szín különben mindig csak jelkép. A sárga szín arra emlékeztet, hogy az ember teste halála után oszlásnak indul, a szürke szín a port juttatja eszünkbe, amelyből lettünk, míg az ibolyaszín az örökkévalóságba vetett reményt, a fehér szín pedig a halhatatlanságot jelentette. Eltekintve a különböző szertartásoktól, amelyekben a gyász szintén kifejezésre jutott, a színeken kívül még más szimbolusai is voltak a gyásznak. Orestes apja sirján levágta a haját; ez régi keleti gyászszokás, amelynek sokhelyütt még ma is hódolnak. A rómaiak épen ellenkezőleg, haját és szakállt növesztettek a gyász jeléül. A régi zsidók hajukat és szakállukat tépték és hamut hintettek magukra, ami különben a lengyeleknél még ma is szokás. A gyászidő a rómaiaknál tíz hónapban volt

megállapítva. Ez idő alatt az özvegyen maradt férjnek nem volt szabad újból megnősülnie. Három éven aluli gyermekekért nem gyászoltak. Nagyobb gyermekek halása esetén a gyász annyi hónapig tartott, ahány éves volt az elhunyt gyermek. Hires emberek halálakor, vagy nemzeti katasztrófák idején a szenátus rendszeren általános gyászt rendelt el. Így a cannaei csatavesztés után 30 napig tartott a nemzeti gyász.

SZINÉSZET.

Polgár Károly színigazgató november 3-án kezdi meg előadásait. Társulatának tagjait és programját alant közöljük, véleményünk nyilvánítását fentartjuk magunknak, most csakis egy pár szóval azt akarjuk jelezni, hogy mit várunk a színháztól.

A színházat mint szórakoztató és ismeretbővítő intézményt, de mint üzleti vállalkozást csak úgy tartjuk jónak és helyesen vezetettnek, ha mind a két célját megközelelti. Régi dolog, hogy a legjobb üzlet jó előadásokat adni, mert ekkor a közönség látogatni fogja a színházat.

Mi Zomborban tökéletes előadásokat nem várunk és nem várhatunk a társulattól. Sem a színház nagysága, sem a közönség száma nem olyan, mely lehetővé tenné, hogy tökéletes, vagy hogy csak jó előadásokat is várhassunk nagy általánosságban. Meg vagyunk és meg leszünk elégedve, ha az adott darabok előadásából megismerhetjük a szerző intencióját, a darab stílusát és ha ezenfelül bántó izléstelenlések a rendezésben és előadásban nem lesznek.

Egyet azonban megkövetelhetünk és ez, hogy a darabokat válogassa meg az igazgatóság. A klasszikusok remekei régiebb operettek, vigjátékok, népszínművek, újabb társadalmi színművek, az újabb verista irodalom egy-két kiválóbb darabja, újabb operettek, néhány opera a fővárosi és külföldi színházak szenzációi elég anyagot adnak a 12 hetes színiszezonra. Ne felejtse el az igazgató, hogy nálunk nincs a fővárosban, hol a frivolitásoknak is megvan a maga törzsközönsége; ne felejtse el, hogy a mi közönségünk uriaszonyokat és urilányokat is szeret elvinni a színházba és hogy trágárságokat meghallgatni ez a közönség nem fog.

De megköveteljük az izlést a színpadi előadásokban is. Nem fogjuk elhallgatni a színpadról való izléstelen lekokettálásokat, a színpadi nevetéseket és szerepnemtudást sem és kiméletlen támadásban fogjuk részesíteni azokat, kik a közönséget semmibe sem veszik.

De amint támadni fogjuk az izléstelenlést és fegyelmetlenséget, védelembe fogjuk venni az igazgatót, társulatát és az egyes társulati tagokat minden túlzott követeléssel, minden jogosulatlan támadással szemben érje ez őket akár a közönség, akár a színiügyi bizottság részéről.

Örömmel konstatáljuk az előadandó darabok jegyzékéből, hogy Polgár Károly az idén is komolyan fogja fel kulturális hivatását és a darabok megválogatásában fent kifejtett elveinket követte. Csak az előadások is kellő komolysággal

gal rendeztesse és ez esetben kölcsönös megegyéssel fog járni az idei színházi szezon. **S.**

* * *

A társulat névsora: Műszaki személyzet: Polgár Károly igazgató, főrendező, Iván Sándor ügyvezető titkár, Gózon Béla, Remete Géza rendezők. Leövey József bérletgyűjtő titkár, Takács Ágoston karmester, Intódy Oszkár korrepetitor, másodkarmester, H. Szőnyi Emma sugó, Andai Károly ügyelő, Nagy Iván ellenőr és gazda, Birgling Irén pénztárosnő, Király Péter könyvtárnok, Weisz Mátyas főruhatárnok, Schmidt Lénárd szabó és ruhatárnok, Utasi Tivadarné kellekes két segéddel, Nickel András díszmester, Markovics Kálmán szereposztó, Csimponyér Miklós díszítő.

Előadó személyzet: Polgár Károly jellem-színész, Toronyi Gyula opera és operette tenorista, Ladiszlay József opera és operette baritonista, Gózon Béla hősszerelmes, énekes bonvivant, Remete Géza jellemkomikus, Solyosi Sándor operette buffó komikus, kedélyes apa, Iván Sándor komikus, Tihanyi Béla opera és operette bass-buffó, Nagy Pál operette énekes, siheder, Turai Antal jellem- és apaszínész, Baróti Jenő, énekes bonvivant, Kapossi Józsa opera és operette coloratur énekesnő, Mezei Margit operette szubrette primadonna, T. Lányi Edit operette énekesnő, Haraszi Vilma vígjátéki és operette szubrette énekesnő, Hevesi Mariska drámai szende és társalgási színésznő, Hevesi Gusztika naiva, Niezkyné Iona hősnő és anyaszínésznő, H. Lévai Berta operette és vígjátéki komika, Sárvári Anna társalgási színésznő, Andai Károly, Erdélyi Sándor, Halász Alajos, Halmi Béla, Halmos János, Mártonfi Jenő, Utasi Béla, Utasi Tivadar, Vajda Lajos segédszínészek, kardalosok, Debreceni Giza, Döry Irén, E. Varró Erzs, Fehér Berta, Halász Alajosné, J. Havas Irén, Károlyi Annuska, Miklósi Mariska, Tarnai Anna, Utasi Giza segédszínésznők, kardalosnők, Utasi Józsa, Utasi Ida, Markovics Bandi, Markovics Piri, gyermekszereplők.

A zenekari kíséretet és közzenéket az egész színi-idény alatt a szabadkai 86. gyalogezred szolgáltatja.

Előadandó nevezetesebb darabok: Operettek: Az elvált asszony, A forrás tündére, Hódító keringő, Színészvér, A nagymama, A jókedvű paraszt, Az erdészleány, San-Toy, New-York szépe, A görög rabszolga, Nebántsvirág, Don-Quijotte, Gasparone, A baba, A kis szökevény, Orpheus a pokolban, Fatinea, A fuzsitus kisasszony, Tatárjárás, A koldusgróf, A drótostót, Tilos a csók. — Operák: Hoffmann meséi, Troubadour, Carmen, Parasztbeesület, Bajazzók. — Színművek: Hivatalnok urak, Forradalmi nász, A sasfők, A tűzhely, Két férfi, Izrael, A király, A bíboros, Marry Ann, Passe-partout, A nők kedvence, A mozgópostásné, Baccarat, Kutya van a kertben, A gyújtogató, A bűnös, A tulsó partról, A zsiros ügy, Álmodozók, Aranyhid, A tökfilkó.

Küzdelem az alkohol ellen.

A belügyminiszter rendelete.

A belügyminiszter rendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, amelyben az alkoholizmus elleni harcra szólítja fel őket.

Ugy a tudomány, mint a tapasztalat — mondja a felhívás — azt bizonyítja, hogy a

szesz italok mértéktelen élvezete, különösen pedig a pálinkaivás beteggé, elfajulttá teszi a szervezetet, minek következtében nagymértékben terjed a nép között a dologtalanság, a bűnre való hajlam és a nyomoruság. Egész családok mennek a pálinkaivás és a koreszmázás által tönkre vagyoniilag és erkölcsileg.

Elveszi a koresma a földet, a házat és a koldusbotra jutott ember mindenképpen terhére és kárára van a társadalomnak. Vannak tudatlan szülők, akik gyermekeiket vétkes könnyelműséggel a pálinkaivásra szoktatják és így megmérgezik, megrontják azoknak gyenge szervezetét. Ismeretes az a rossz szokás, hogy az emberek minden alkalmat felhasználnak az ivásra és hogy a nép az ünnepnapokat nem pihenésre és lelki művelődésre, hanem a pálinkaivásban a test és lélek megrongálására használja. Mindenkinek kötelessége közreműködni abban, hogy az ivási szokások, a koreszmázás és pálinkaivás népünkben kiirtassanak. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha a népet alkalmas módon felvilágosítjuk arról a veszedeletről, amely a pálinkaivásban rejlik.

Ezen cél szolgálatában legtöbbet tehetnek a papok, tanítók, társas egyesületek, közéleti előjáróságok és hivatalos orvosok, ha a nép felvilágosítására alkalmas módon együttműködnek.

A felhívás végén felhívja a miniszter a törvényhatóságokat, hogy az ipari és gazdasági munkások körében orvosaival népies előadásokat tartson az alkoholizmus és pálinkaivás ellen és az előadások lefolyásáról havi jelentéseikben emlékezzenek meg.

Hogyan repültem át a csatornán?

Ira: Elerict

A tény oly egyszerű, hogy leírására nem is mernék vállalkozni, ha egyszerűs mind ujságíró is nem volnék. A nevezetes hajlalon rossz hangulatban ébredtem. Önfeláldozó barátom, Alfréd Leblanc költött fel 2 óra 30 perckor. Semmi kedvem sem volt a startfáshoz. Fekete színben láttam mindent és most már bevallhatom, hogy örvendtem volna, ha azt mondják, hogy oly erős szél fúj, hogy el kell halasztanom a felszállást. Hát persze ellenkezően, Leblanc minden jóval biztatott és magával vitt automobilján.

A friss levegő felvidámitott. Rösteltem iménti gyöngeségemet és bátorságom megkétszereződött. Les Baraques faluban munkatársaim, Mamet és Colin vártak. Dacára a kora hajnali óráknak, az egész falu talpon volt. Legalább ezren várakoztak és egymás nyomában érkeztek automobilkok. Ez kissé háborgat; jobb szeretnék egyedül lenni. Leblanceal elhatároztuk, hogy próbarepülést végzünk. E célból a tömeget lehetőleg hátraszorítjuk.

A gép tökéletesen működik és a léggel megtöltött nehezekek nem befolyásolják működését egy csöppet sem. A gépen van egy új csavar, mely pompásan működik.

Tíz percig tartott ez a próba, miközben észrevettem, hogy a parton friss szél kerekedik, amely engem a csatorna felé fog majd vinni. Minden kész. A pályázat szabályainak megfelelően bevártam a napfélkeltét. Leblanc figyelmeztet, hogy a parton egy zászlót lengtetnek. Ez a jeladás. Könnyed izgatottság fog el, amikor gépem elhelyezkedem. Mi történhetik? Eljutok-e Doverbe?

De ezek a gondolatok csak pillanatok, most gépemmel kell törődnöm, a motorral, a csavarokkal. Mindenki megmozdul és izgatottan figyel. Jeladásomra a montőrök elengedik a készüléket.

Egy szempillantás alatt magasba emelkedem. Egyenes irányt szabok és folyton emelkedem. Már a tenger fölött lebegek és jobbfelől elhagyom a torpedóüző gőzhajót. A napot sűrű köd rejtegeti. Nyugodtan tovább röpülök, minden izgalom és minden lényeges benyomás nélkül. Mintha léghajóban ülnék. Semmi légáramot nem érzek. Nem kell a kormányrudhoz nyulnom, sem a szárnyfelületeket igazgatnom. Kezeimet egész bátran zsebre dughattam volna.

A gyorsaságot nem tapasztalom, aminek alkalmasint a tenger felületének egyformasága az oka. A földön házak, erdők mutatkoznak és tűnnek el.

Meg vagyok elégedve a gépemmel. Stabilitása gáncsnélküli, a motor pompás. Az első negyed órában megettem egy magammal hozott cipót.

Tíz percig maradok izoláltan, egyedül, a tenger színe fölött, anélkül, hogy a horizonton hajót pillanthatnék meg. Csend van, csak a motor berreg.

Ez a tíz perc hosszadalmasnak rémlett nekem, míg végre a láthatáron egy szürke vonalat vettem észre. Semmi kétség: ez az angol part. Arra tartok: de most széllel és köddel küzködök. Szemeim és kezeim munkában. A készülék pontosan engedelmeskedik akaratomnak.

De Istenem, hol is vagyok! Három hajót látok, melyeknek legénysége lelkes hurrá-kiáltásokat küld felém. Tehát Doverben volnék?

Jobbra egy sziklafok. Oda kormányzom gépemet. Hurrázás ismét. A szikla fensíkja fölött lebegek. Alant egy ember trikolórt lobogtat. Leszállásra gondolok most már és megpillantom Fontainet, a Matin munkatársát, aki itt vár reám és harsányan kiáltoz felém. Ki akarok kötni, ámde a szél erős és kissé hosszadalmas volt a leszállás. Repülésem 37 percig tartott és ez elég.

Dover felé tartva, egy ideig az „Escopotte“ francia torpedózúzó menetirányát követtem, ámde egyszerre arra riadtam, hogy a torpedózúzó nem látom sehohol s én tájékozatlanul, a tenger fölött eltévedtem a levegőben. Vagy tíz percig repültem tovább anélkül, hogy égen és vizen kívül bármit is láttam volna. Nagyon fontos pontja volt ez utamnak, mert fogalmam se volt róla, hogy helyes-e az utirány, de nagyon biztam, mert gépem remekül ment. Végre feltetszett messziről a part s észrevettem, hogy az admiralspier felé szállok. Mert utam a torpedózúzó szerint irányítottam, megfeledekezvén a szél hatásáról, mely nyugati irányba hajtott.

Dealban is leszállhattam volna, de fejembe vettem, hogy Dovernél érek partot. Így hát gépemet nyugat felé fordítottam s vagy egy mérföldnyi távolságban követtem a partot. A kikötő hadihajói felett átszállottam arra a helyre, ahol Fontaine barátomat a francia trikolórral állani láttam. Átszállottam a sziklák fölött, de a leszállás egyike volt a legnehezebbeknek. Dover Castle völgyében örvénylő szél fogadott, két kört irtam le, hogy le tudjak szállani, de még így is hevesebben értem földet, mint hittem. A monoplán kissé megsérült.

HIRDETÉSEK.

Van szerencsém értesíteni az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy helyben, Farkas-utca 11. szám alatt

női ruhakészítési műtermemet

megnyitottam.

Francia és angol ruhák készítését a legkényesebb izlést is kielégítő módon eszközölöm, jutányos árak számítása mellett.

Vidéki megrendelésnél egy jóállású derék beküldése és pontos aljmértéket kérem.

Magamat a tisztelt hölgyközönség pártfogásába ajánlva

kiváló tisztelettel

Szmekár Viktória.

244-3-2

A legrégebb és a legjobban értesült magyar újság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden körében egyformán kedvelik. A magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy hóra 2.40 K.
Főszerkesztő: Dr. Pap Zoltán.
Szépirodalmi főmunkatárs: Eötvös Károly.
Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedettsége folytán hirdetései minden iparos és kereskedő az Egyetértésben biztos eredményt ér el. Minden cikk hirdetése alkalmas, mert olvasóközönsége vegyes.

Kérjen hirdetési prospectust.

Kiadó ház.

A Széchényi-körut
16. sz. ház 1909.
évi november hó
1-től kiadó.

4619/kig. 1909.

Pályázati hirdetemény.

Sajkásszentiván községében üresedésbe jött II-od irnoki állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen — keresztlevéllel is — felszerelt kérvényüket hozzám **folgó évi november hó 3-án délelőtt 11 óráig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 800 korona készpénz.

Titel, 1909. október 15-én.

SZEMZŐ JÁNOS,

főszolgabíró.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Eladó

szobanövények,

3-1 mint:

pálmák, ficusok, fenyők,
virágzó ciklamon, szegfű,
krizantémum és begoniák;
továbbá **mindszentekre**

sírkoszorúk

élvirágból
elfogadható árért kapható:

CSÉRER GYULA,

városi kertésznél
ZOMBOR.

Kiadó lakások.

Zomborban, az Erzsébet-téren levő 11. sz. házban 4 szobás lakás (2 utcai és 2 udvari) 1 előszoba, fürdőszoba, cselétszoba, nagy pince és a hozzávaló mellékhelyiségek, — továbbá a Dob-utcában levő 18. sz. házban 2 utcai és 1 udvari szoba, 1 előszoba, pince és a hozzávaló mellékhelyiségek, — végül ugyanott 2 szoba, előszoba, pince és a hozzávaló mellékhelyiségek **november 1-ével kiadók.**

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt a tulajdonos:

BOSNYÁK TÓBIÁS

Zombor, Erzsébet-tér 11. sz.

3-1

Bittermann Nándor és Fia könyv- és könyvnyomdájából Zomborban.

Szőlővesszők és boreladás.

Ripária és Monticola gyökeres amerikai
alanyvesszők **ezre 30 K.**

Egy éves zöldoltványok, vegyes cse-
megfajok **száz drb 28 K.**

Saját termésű tavali **rizlingi bor**
44 fillér literje.

Az italadót a vevő fizeti; legkisebb
mennyiség 50 liter.

SZLÁVY PÉTER

Zombor, Nagytemplom-utca 7. sz.

248-3-1

3-2

2388/végreh. 1909. szám.

Arverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. járásbíró 1908. évi 1360. számú végzése következtében dr. Gürtner Samu budapesti ügyvéd által képviselt Aulrecht és Goldschmidt budapesti cég javára 53 korona s járulékaik erejéig 1908. évi október hó 20-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 695 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen eladtnak.

Meiy arveresnek a zombori kir. járásbíró 1909. évi V. 164/7. számú végzése folytán 53 korona tőkekövetelés, ennek 1894. évi március hó 1-ő napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 93 kor. 50 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban Zöldkert-utca 16. sz. leendő eszközlésére 1909. évi október hó 26-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfelzetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1909. október hó 9-én

Styrum Mór,

kir. bir. végrehajtó.

Zománc-fényes

10-8

GALLÉR

ÉS

KÉZELŐ

TISZTÍTÁS

HUSVÉTH

kelfestő és vegytisztító

!! INTÉZETÉBEN. !!